

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om det Philosophiske Aarhundrede

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om det Philosophiske Aarhundrede", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1816_297_6-com-root.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

fejlskrevet, overleveret i forvansket form.

der sigtes til Malthé Conrad Bruuns og Otto Horrebows regimekritiske ugeskrift *Jerusalems Skomagers Rejse til Maanen, og efterladte Papirer* (1795-1796).

der sigtes til Ludvig Holbergs på latin skrevne satiriske roman *Niels Klims underjordiske rejse* (1741).

fremstilling, redegørelse.

sand; pålidelig.

skal el. bør tænke (optativ).

egl. hospital for pestsmittede, her formentlig: dårekiste.

sikkert vidnesbyrd, jf. Mau nr. 9.911; Grundtvig 1845 nr. 2.630.

et håndgribeligt, uomtvisteligt vidnesbyrd; jf. den bibelske beretning om den vantro Thomas, Joh 20,24-29.

prygl, klø.

allerede.

som om.

kvikke; flinke.

oplæring, opvækst.

opvakt, kløgtigt.

forsvinder.

en alt sammenfattende helhed el. enhed.

hentydning til tidsskriftet *Athene*, et *Maanedsskrift* (1813-1817), hvis hovedudgiver var Christian Molbech.

let, sagtens.

kredit, forskud (som udtryk for snyd).

lykke og fromme.

forrykt; forkert.

lat., 'hvis modsætning er sandhed'.

selvudnævnte.

kaos, uorden.

pralende optræden.

opstyltetheden.

ædelhed, ophøjethed.

inderlighed, dybde.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

det at vide.

kløgt, åndrighed.

foran.

passende.

isl., humør, temperament.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

sindelag, temperament, gemyt.

udtrykker, betegner.

eksistens, måde at være til på.

fremtrædelse, manifestation.

sprogbrugen.

dvs. det guddommelige ord, Kristus, jf. Joh 1,1-18.

endnu.

kundskaben; filosofien (se også indledningen).

sandheder.

kundskaben; filosofien (se også indledningen).

det jordiske, livet i timeligheden.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

egl. en snak, som man kommer frem med bagefter for at gøre det allerede aftalte til intet igen, her formentlig som udtryk for noget efterhængt, en efterrationalisering.

kundskabens; filosofiens (se også indledningen).

helt sikkert, utvivlsomt.

kundskabens; filosofiens (se også indledningen).

kundskab; filosofi (se også indledningen).

forklarelse, afklaring.

afklaret, oplyst.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

tydeligvis, utvivlsomt.

sikkert.

foran.

afklaret, oplyst.

også.

tilværelse, væren.

uhildede.

fremstilling, redegørelse.

rimelighed, berettigelse.

her: overspændt.

modbevist, bevist som værende urigtigt.

omfattende; omstændeligt.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

tydeligvis, utvivlsomt.

tydeligt, i høj grad.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

endog.

helt sikkert, utvivlsomt.

kun, ikke andet end.

i utide.

midtpunkt, omdrejningspunkt.

også.

afklare, oplyse.

forklarelse, afklaring.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

gøre rede for, klarlægge.

tidsaldre.

helt sikkert.

allerede.

så sandt.

så sandt, dvs. således.

så sandt.

væren, eksistens.

så sandt, dvs. således.

bevidst.

på sand (ægte) vis, virkelig.

sandhedsvidne.

på sand (ægte) vis, virkelig.

indbefatter, omfatter.

personlig tilbøjelighed el. ønske; partiskhed.

det ydre, overfladen.

afklares, oplyses.

ikke.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

kundskabens; filosofiens (se også indledningen).

lære om kundskab; filosofi (se også indledningen).

afklarer, oplyser; tyder.

historien.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

allerede.

klart ('fuld-' har forstærkende betydning).

allerede.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

oplyses, gøres klart.

også.

uafvidende, ufrivilligt.

afbildet, afspejlet.

sikre, sande.

planer; intriger.

indlysende.

fremmest.

i stand.

afklarede, tydeliggjorte.

hverken.

afklares; tydes.

afklare; tyde.

dvs. en filosofi baseret på abstrakt tænkning (og ikke på erfaring).

forening, forbindelse.

udfoldelse, udformning; stadium.

forklarelse, afklaring.

sætte sig i stedet for, gøre sig til.

åbne.

forklarelse, afklaring.

hoben, rosset.

besindigere, mere nøgterne.

hævdede, krævede anerkendt.

forklarelse, afklaring.

selvforklarelse, selvafklaring.

betød.

afklare; tyde.

tilpasse.

fremstille, gøre rede for.

hverken.

afklaret; tydet.

tilpasse.

fremstilling, redegørelse.

indtil.

gældsbevis.

efterlignet.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

håndskrift; underskrift.

segl, signet.

person, som er kyndig; kender.

bedrageriet, falskneriet.

uafviselige, ubestridelige.

underskrift; bevis.

viser, lader se.

hverken.

hverken.

forklarelse, afklaring.

indlysende.

afklare, oplyse.

udformes, få sin endelige form.

åbnes.

alt andet end, slet ikke.

rigtignok, ganske afgjort.

selvstændig.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

historiens.

usandsynligt.

afklares, oplyses.

et lifligt stykke land er tilmålt, en gunstig skæbne er tildelt; jf. Sl 16,6.

hvor.

fremstilling, redegørelse.

kundskab; filosofi (se også indledningen).

særlig.

Anvendt litteratur

- Bruun, Malthe Conrad & Otto Horrebow (1795-1796) *Jerusalems Skomagers Rejse til Maanen, og efterladte Papirer. Et Ugeskrift*. København
- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Holberg, Ludvig (1741) *Nicolai Klimii iter svbterranevm novam tellvris theoriam ac historiam qvintæ monarchiæ adhvc nobis incognitæ exhibens e bibliotheca B. Abelini*. København & Leipzig
- Mau, E. (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat 1-2*. København
- Molbech, Christian udg. (1813-1817) *Athene, et Maanedsskrift*. København